

Tampereen kaupungin lausunto luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi alueidenkäytön tietojen pysyvistä yksilöivistä tunnuksista

1. Yleiset huomiot luonnoksesta ympäristöministeriön asetukseksi alueidenkäytön tietojen pysyvistä yksilöivistä tunnuksista.

Asetusluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi alueidenkäytön tietojen pysyvistä yksilöivistä tunnuksista, jotka koostuisivat kaksikirjaimisesta etuliitteestä, yhdysmerkistä ja kuudesta numerosta.

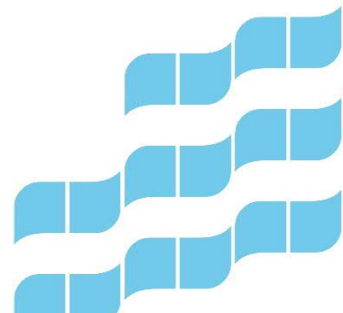
Tampereen kaupunki huomauttaa, että asetuksessa esitetty yksilöivien tunnusten muodostamisen tapa eroaa aiemmin kansallisessa *JHS 193 Paikkatiedon yksilöivät tunnuks*-suosituksessa annetusta ohjeesta yksilöivien tunnusten muodostamiseen.

Kuntia on tähän saakka ohjattu noudattamaan JHS 193-suositusta muun muassa Inspire-aineistojen tuottamisessa. Lisäksi Ympäristöministeriön antamien tietojen* mukaan Ryhti-järjestelmä tulee olemaan varhaisesta vaiheesta alkaen täysin Inspire-vaatimukset täyttävä, mikä tarkoittanee, että se sisältää myös edellytetyt yksilöivät Inspire-tunnukset.

Tampereen kaupunki katsoo, että yksilöiviä tunnuksia koskeva ohjaus tulisi yhdenmukaistaa. Tampereen kaupunki ei pidä mahdollisena, että kunnat hallitsisivat nykyisin jo olemassa olevien kuntien (1) omien alueidenkäytön tietoja yksilöivien tunnustensa lisäksi (2) samoja tietoja koskevia tämän asetuksen tarkoittamia yksilöiviä tunnuksia, että (3) niistä eroavia JHS 193-suosituksen mukaisia yksilöiviä inspire-tunnuksia. Jo Ryhti-järjestelmän jatkossa kuntien alueidenkäytön tiedolle annettavien yksilöivien tunnusten ja niiden välisten suhteiden hallinnasta tulee kunnille lisätyötä nykyiseen nähden, eikä yksilöivien Inspire-tunnusten muodostamisesta ja hallinnasta saa koitua kunnille lisää päällekkäisiä velvoitteita. Tampereen kaupunki katsoo, että päällekkäisten samoja tietoja yksilöivien Inspire- ja Ryhti-tunnusten ylläpitäminen ei ole tarpeellista tai mielekästä, eikä sitä sen vuoksi tule kunnilta edellyttää.

2. Muut huomiot

Asetusluonnoksen perustelutekstin mukaan ”Tunnuksia ei annettaisi tietojen osille. Esimerkiksi asemakaavan osalle ei myönnettäisi erillistä tunnusta. Kunta tai maakunnan liitto voi halutessaan antaa kaavan tai muun alueidenkäytön tiedon osalle oman tunnuksen, jonka voi ilmoittaa Ryhti-järjestelmään. Tällainen tunnus voitaisiin sitoa Ryhti-järjestelmästä annettavaan tunnukseen, jolloin kyseessä olisi pysyvä yksilöity tunnus.”

Asetusluonnoksen perustelutekstin mukaan tunnuksen antaminen tietojen osille on siis vapaaehtoista.

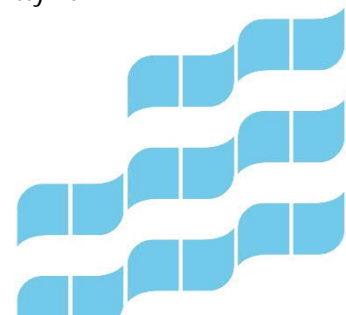
Tampereen kaupunki huomauttaa, että kaavatietomallin nykyinen sisältö ja suunniteltu kaavojen muutostiedon hallintatapa kuitenkin edellyttävät yksilöivien tunnusten antamista alueiden käytön tiedon osille vähintään niissä yhteyksissä, joissa jo olemassa olevaan Ryhti-järjestelmään viedyn tietomallimuotoisen kaavan osa kumoutuu. Tällaisessa tapauksessa kumoutumistiedon kohdistaminen olevan kaavan oikeaan kohteeseen edellyttää, että kohteella on yksilöivä tunnus. Tällainen yksilöivä tunnus voi koko kaavaan viittaavan yksilöivän tunnuksen lisäksi olla

- Kumottavan kaavakohteen tunnus,
- Kumottavan määräyksen tunnus,
- Kumottavan suosituksen tunnus ja/tai
- Kumottavan ryhmän kohdistusavain.

Mikäli kunta päättää antaa alueidenkäytön tiedon osille yksilöivät tunnukset kaavan laatimisen yhteydessä, tai vaihtoehtoisesti aiemmin laaditun kaavan osin kumoavaa uutta kaavaa laadittaessa, tullaan tilanteeseen, jossa kunnalla on hallittavana valtava yksilöivien tunnusten kokonaisuus, joka muodostuu seuraavista:

- aiemmin laaditun kaavan tai kaavojen kunnassa annettu yksilöivä tunnus
- aiemmin laaditun kaavan tai kaavojen Ryhtissä annettu yksilöivä tunnus
- aiemmin laaditun kaavan tai kaavojen osin tai kokonaan kumoutuvien kaavakohteiden yksilöivät tunnukset,
- aiemmin laaditun kaavan tai kaavojen osin kumoutuvien kaavakohteiden voimaan jäävän osien (geometrioiden) yksilöivät tunnukset,
- aiemmin laaditun kaavan tai kaavojen osin tai kokonaan kumoutuvien määräysten tunnukset,
- aiemmin laaditun kaavan tai kaavojen osin tai kokonaan kumoutuvien suositusten tunnukset sekä
- aiemmin laaditun kaavan tai kaavojen kumoutuvien ryhmien kohdistusavaimet
- uuden kaavan kunnassa annettu yksilöivä tunnus
- uuden kaavan Ryhtissä annettu yksilöivä tunnus
- uuden kaavan niiden kaavakohteiden yksilöivät tunnukset, jotka kumoavat jonkin olevan kaavan kaavakohteen osin/kokonaan
- uuden kaavan niiden määräysten yksilöivät tunnukset, jotka kumoavat jonkin olevan kaavan tai kaavojen määräyksen osin/kokonaan
- uuden kaavan niiden suositusten yksilöivät tunnukset, jotka kumoavat jonkin olevan kaavan tai kaavojen suosituksen osin/kokonaan
- uuden kaavan niiden ryhmien kohdistusavaimet tunnukset, jotka kumoavat jonkin olevan kaavan tai kaavojen ryhmät osin/kokonaan

Käytännössä kunnissa tulnaisiin esitetyn kaavatietomallin edellyttämällä kaavamuutosten hallinnan tavalla päätymään erittäin laajaan yksilöivien tunnusten ja niiden välisten suhteiden hallintatehtävän eteen. Tampereen kaupunki katsoo, että suunniteltua kaavamuutosten hallintatapaa ja siihen liittyvien

yksilöivien tunnisteiden käyttöä tulisi tarkastella uudelleen siitä näkökulmasta, mitä se tarkoittaa kuntien työmäärille ja kaavoitusprosessin sujuvuudelle. Asiaa tulisi käsitellä laajassa yhteistyössä kuntien kanssa ja arvioida suunnitellun toteutustavan toimivuutta ja sen kuntiin kohdistuvia vaikutuksia.

Esitetty kaavamuutostiedon hallintatavan kautta Ympäristöministeriö haluaa kuntien tuottavan Ryhtiin ajantasakaavoja vastaavan tietosisällön. Tästä syystä ajantasakaavojen ylläpitoprosessi on kaavatietomallissa yritetty yhdistää osaksi kaavahankkeiden yhteydessä tapahtuvaa tiedontuotantoa.

Tampereen kaupunki katsoo, että Rytj-laki ei velvoita kuntia ylläpitämään ajantasakaavaa Ryhtissä, eikä tällaista velvoitetta voida kunnille kaavatietomallin sisällön määrittämisen kautta luoda. Lisäksi Tampereen kaupungin näkemys on, että ajantasakaavatiedon ylläpidon yhdistäminen Ryhtiin toimitettavien kaavahankkeiden tietojen yhteyteen on kuntien kannalta niin suuri muutos, ettei sitä voida toteuttaa ilman laajaa asiasta kuntien kanssa käytyä keskustelua ja kuntiin kohdistuvien vaikutusten arviointia.

*Tieto Inspire-yhteensopivuudesta annettu mm. YM:n Ryhti-hankkeen Mikä muuttuu tiedonhallinnassa tilaisuuden (7.11.2023) kysymyksissä ja vastauksissa, jotka ovat saatavilla <https://nextcloudym.webo.hosting/s/bLdeQ9sm2BwoFqY#pdfviewer>

